

VANTAA

Turvallisuussuunnitelma 2009–2012

SISÄLTÖ

Johdanto	3
Vantaan turvallisuussuunnitelma 2009–2012	5
Vantaan kaupungin strategisena tavoitteena on asukkaan turvallinen arki.....	5
Vantaan asukkaiden turvallisuuden perusta:	
sosiaalisesti eheä kaupunki ja turvallisuustyötä tekevä yhteistyöverkosto.....	6
Syrjäytymisen ja alkoholihaittojen vähentäminen keskeistä kaikessa	
turvallisuuden parantamisessa	6
Sosiaalista eheyttä vaarantavien ja väkivallan uhkaa lisäävien	
jännitteiden synty estettävä	6
Eri kansallisuuksien välistä vuorovaikutusta rohkaistaan ja tuetaan	6
Vantaan turvallisuussuunnitelman päätoimintalinjat	
ja turvallisuusyhteistyön toteutus.....	7
Vantaan turvallisuussuunnitelman päätoimintalinjat.....	7
1. Onnettomuuksien ja tapaturmien ennaltaehkäisy.....	7
2. Lähiyhteisö- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy	9
3. Paikallisen häiriökäyttäytymisen estäminen.....	10
4. Julkisiin tiloihin kohdistuvien vahingontekojen ehkäisy	12
5. Ympäristöturvallisuus.....	14
6. Joukkoliikenteen turvallisuus.....	15
7. Suur tapahtumien ja suurten kauppakeskusten turvallisuus	16
8. Liikenneturvallisuus	17

VANTAA KAUPUNKI • KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS • ITÄ-UUDENMAAN POLIISILAITOS • VANTAA SEURAKUNTAYHTYMÄ

Vantaan turvallisuussuunnitelma 2009–2012

Vantaan turvallisuussuunnitelmassa esitetään Vantaalla tehtävän turvallisuusyhteistyön päätoimintalinjat ja keskeiset valtuustokauden tavoitteet. Suunnitelma on laadittu yhteistyötahoja edustavan johtoryhmän johdolla ja asiakirjan kokoamisesta on vastannut turvallisuussuunnittelun ohjausryhmä.

Turvallisuussuunnitelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 14.12.2009.

Vantaalla 15.12.2009

Kaupunginjohtaja Juhani Paajanen

Turvallisuussuunnittelun johtoryhmä

Kaupunginjohtaja Juhani Paajanen, puheenjohtaja

Pelastusjohtaja Pekka Vänskä

Poliisipäällikkö Kari Tiittula (1.1.2009 alkaen, aiemmin Yrjö Laiho)

Seurakuntayhtymän johtaja Paavo Virtanen

Turvallisuussuunnittelun ohjausryhmä

Valmiuspäällikkö Jouko Sillanpää, puheenjohtaja

Apulaispoliisipäällikkö Ari Inkilä, varapuheenjohtaja

Erikoissuunnittelija Riitta Koivisto, sihteeri

Nuorisopalvelujen johtaja Eija Ahola

Palvelupäällikkö Anna Cantell-Forsbom

Peruskoulutoimen johtaja Ilkka Kalo

Liikennesuunnittelupäällikkö Hannu Laakso

Komisario Jarmo Ojala

Riskienhallintapäällikkö Jussi Rahikainen

Yhteisen seurakuntatyön päällikkö Pontus Salmi

Vantaan turvallisuussuunnitelma 2009–2012

Vantaan kaupungin strategisena tavoitteena asukkaan turvallinen arki

Vantaan hyvää turvallisuustasoa parannetaan kaupunginosien yhteisöllisyyttä tukemalla sekä kaupungin ja muiden viranomaisten yhteisillä turvallisuusriskejä ennaltaehkäisevillä toimilla. Onnettomuuksien, tapaturmien ja asukkaiden fyysistä turvallisuutta uhkaavan arkirikollisuuden määrään keskeisimmin vaikuttava tekijä on päihteiden liiallinen käyttö. Kaupungin kaikkien toimialojen ja yhteistyökumppanien määrätietoinen toiminta päihteiden käytön vähentämiseksi kaikissa ikäryhmissä on vaikuttavin keino asukkaiden arjen turvallisuuden parantamisessa.

Valtioneuvoston hyväksymän sisäisen turvallisuuden ohjelman tavoitteita Vantaan olosuhteisiin soveltavan turvallisuussuunnitelman tavoitteena on Vantaan kokonaisturvallisuuden parantaminen. Turvallisuussuunnitelmalla viitotetaan kaupungin, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen, poliisin, Vantaan seurakuntayhtymän ja muiden kaupungin alueella toimivien yhteisöjen vuosina 2009–2012 tehtävää yhteistä paikallista turvallisuustyötä. Turvallisuussuunnitelman päätoimintalinjoja ovat koti- ja vapaa-ajan tapaturmien vähentäminen, lähisuhdeväkivaltaan puuttumisen menetelmien kehittäminen, häiriökäyttäytymisen ja vahingontekojen vähentäminen, joukkoliikenteen matkustajien ja henkilöstön turvallisuuden parantaminen sekä liikenneonnettomuuksien henkilövahinkojen vähentäminen. Turvallisuustyön yhtenä tavoitteena on lasten ja nuorten turvallisuuden tunteen vahvistaminen.

Vantaan kaupunki varautuu häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin valmiuslain ja valtion viranomaisten ohjeiden mukaisesti pitämällä valmiussuunnitelmat ajan tasalla ja huolehtimalla muista kaupungin elintärkeiden toimintojen edellyttämistä varautumisjärjestelyistä.

Turvallisuutta parantavan toiminnan vaikuttavuudelle on tärkeää päihteiden käytön vähentämisen rinnalla tukea nuorten elämänhallintaa ja vastuullista vanhemmuutta. Turvallisuuden huomioivalla kaupunkisuunnittelulla luodaan turvallista toimintaympäristöä kaupunkielämän kaikille muodoille. Ikäntyneiden asumisturvallisuuden parantamisella voidaan vähentää kotitapaturmia. Joukkoliikenteen vanhojen asemien ja terminaalialueiden turvallisuutta ja viihtyisyyttä parannetaan. Kehäradan uusien asemien suunnittelussa turvallisuus on keskeinen tavoite.

TURVALLISUUSYHTEISTYÖN YLEISTAVOITTEET

- Vantaalla säilytetään ja vahvistetaan kaupungin hyvä kokonaisturvallisuuden taso.
- Vantaalaisten onnettomuuksien, tapaturmien ja rikosten uhrien hoitopäivien määrä sairaaloissa vähenee 10 %:lla vuoteen 2012 mennessä.
- Vantaalla liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden määrä vähenee 30 %:lla vuoteen 2012 mennessä.

Vantaan asukkaiden turvallisuuden perusta: sosiaalisesti eheä kaupunki ja turvallisuustyötä tekevä yhteistyöverkosto

Syrjäytymisen ja alkoholihaittojen vähentäminen keskeistä kaikessa turvallisuuden parantamisessa

Perheiden hyvinvointi, onnistumisen kokemuksia tarjoavat koulut, oikea-aikaisesti tarjolla olevat sosiaali- ja terveyspalvelut, asukkaiden hyvät harrastusmahdollisuudet sekä kaikkien ikäryhmien alkoholin käytön vähentäminen torjuvat syrjäytymistä ja vaikuttavat keskeisimmin onnettomuuksien, tapaturmien ja väkivallan vähentämiseen.

Vantaalla syrjäytymisen torjunta on keskeinen osa kaupungin sivistystoimen, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä vapaa-ajan ja asukaspalvelujen toimialojen perustehtäviä.

Sisäisen turvallisuuden ohjelman tavoitteiden mukaisesti toteutetaan nuorten elämään vaikuttavien eri toimijoiden yhteistyöllä varhaisen puuttumisen mallia, joka katkaisee ongelmakehityksen.

Peruskoulun jälkeisen koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten pääsyä ammatilliseen koulutukseen Vantaalla tukee laaja-alainen yli 300 paikkaa tarjoava nuorten työpajatoiminta. Kaikille työpajatoimintaa tarvitseville nuorille mahdollistetaan pääsy työpajatoimintaan kaupungin ja työhallinnon yhteistyöllä.

Toimintaedellytysten luominen yhteisöllisyyttä vahvistavalle kansalaisjärjestöjen toiminnalle on vapaa-ajan ja asukaspalvelujen toimialan keskeinen tehtävä.

Sosiaalista eheyttä vaarantavien ja väkivallan uhkaa lisäävien jännitteiden synty estettävä

Väkivalta lähiyhteisössä kasvattaa pelon ilmapiiriä. Kaupungin yhteisöllisyyden lisääntyminen vahvistaa asukkaiden turvallisuuden tunnetta. Nuorison keskuudessa yhteisöllisyys, tapahtumien järjestäminen ja kokoontumiset yhteisen kiinnostuksen pohjalta voivat kehittyä nopeasti. Vantaan turvallisuusyhteistyössä mukana olevilla on oltava valmiutta yhteistyöhön

nuorison keskuudessa vaikuttavien toimijoiden kanssa. Perheiden hyvinvoinnin edistäminen ja väkivallan ehkäisy kouluissa on lasten ja nuorten turvallisuudelle erityisen tärkeää.

Talouden taantuman aikana työllisyyden heikentyessä kaupungin sosiaalinen eheys voi rakoilla, asenteet maahanmuuttajia kohtaan kiristyä ja jopa etnisten ryhmien väliset jännitteet kasvaa. Vantaan kaupunkitason turvallisuussuunnitelman arjen väkivallan (toimintalinja 2) ja paikallisen häiriökäyttäytymisen (toimintalinja 3) ehkäisyn toimintalinjoilla kehitetään viranomaisten yhteistyömalleja, joilla tarvittaessa nopeasti käynnistetään vaikuttavat yhteiset toimenpiteet, jos esimerkiksi kaupunginosissa, asuintaloissa tai oppilaitoksissa ilmenee väkivallan tai vakavan häiriökäyttäytymisen uhkaa.

Eri kansallisuuksien välistä vuorovaikutusta rohkaistaan ja tuetaan

Vantaa on kansainvälinen kaupunki. Kaupungin alueella viranomaiset ja järjestöt toimivat suvaitsevaisuuden ja kansallisuuksien välisen vuorovaikutuksen puolesta. Maahanmuuttajien määrä tulee Vantaalla kasvamaan. Asukkaiden turvallisuutta vaarantavien etnisten jännitteiden uhkan ilmetessä on Vantaalla kehitetty toimiva viranomaisten, asukkaiden ja yhteisöjen yhteistoiminnan malli, jolla voidaan purkaa syntymässä olevat uhkatilanteet.

Vantaan turvallisuussuunnitelman päätoimintalinjat ja turvallisuusyhteistyön toteutus

Turvallisuusyhteistyön toteuttamiseksi on valittu yhteistyön osapuolien yhteisen arvion perusteella kahdeksan päätoimintalinjaa. Valinnan perusteena on ollut toimintojen merkitys asukkaiden kokonaisturvallisuudelle ja tarve viranomaisyhteistyön kehittämiseen turvallisuustyön tulosten parantamiseksi.

Perusteena on lisäksi ollut mahdollisimman laaja yhteistyö järjestöjen, yritysten ja asukkaiden kanssa.

Valituille toiminnoille nimetään suunnitelmassa vetovastuussa oleva viranomainen ja todetaan, mitkä tahot tarvitaan mukaan toimintalinjan toteutuksesta

vastaavaan yhteistyöryhmään. Toimintalinjoista vastaavat yhteistyöryhmät tekevät omalle toiminnalleen vuosittaiset toimintasuunnitelmat. Toimintalinjojen yhteistyöryhmien lisäksi toimii tarvittaessa paikallisia toimintaryhmiä ja erityisiä asiantuntijaryhmiä.

Turvallisuussuunnitelmaa toteutetaan kaikilla päätoimintalinjoilla koko valtuustokauden ajan. Turvallisuustilanteen kehittymistä kaupungin alueella seurataan tiiviisti. Suunnitelmassa todettuja toimintalinjoja täydennetään tarvittaessa turvallisuusyhteistyössä mukanaolevien yhteisesti sopimilla tavoilla.

Vantaan turvallisuussuunnitelman päätoimintalinjat

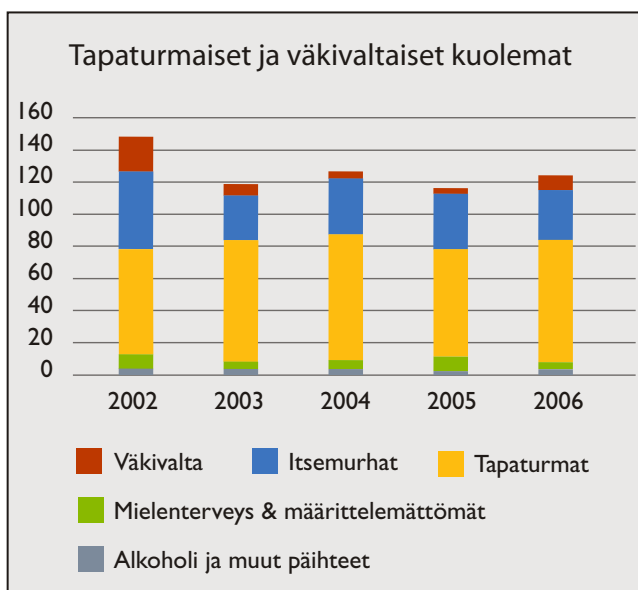
1. Onnettomuuksien ja tapaturmien ennaltaehkäisy

Nykytila-analyysi

Tapaturmat ovat suomalaisten neljänneksi yleisin kuolinsyy. Tapaturmat voidaan luokitella kolmeen pääluokkaan: koti ja vapaa-ajan tapaturmiin, tieliikennetapaturmiin ja työtapaturmiin. Tapaturmissa kuoli vuonna 2007 yhteensä Suomessa 3 052 ihmistä. Tapaturmien uhreista 2 639 kuoli koti- ja vapaa-ajan tapaturmissa. Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien merkittävin kuolemansyy on kaatuminen tai putoaminen. Vuonna 2007 niissä kuoli 1 112 ihmistä.

Tapaturmissa loukkaantuu huomattava määrä ihmisiä. Vantaalla vuosittain noin 2 600 ihmistä otetaan tapaturmien vuoksi hoidettavaksi erikoissairaanhoidon sairaaloihin. Vuonna 2007 tapaturmiin joutuneiden vantaalaisten hoidosta aiheutui yli 25 000 erikoissairaanhoidon sairaaloiden hoitopäivää. Vuonna 2007 tapaturmien aiheuttamien erikoissairaanhoidon hoitopäivien kustannukset olivat Vantaalla 12,4 miljoonaa euroa.

Erikoissairaanhoidon sairaaloiden lisäksi vuosittain arviolta 15 000 vantaalaista hoidattaa tapaturmien aiheuttamia vammoja perusterveydenhuollossa tai työterveydenhuollon yksiköissä. Polikliinisesti hoidettujen tapaturmien hoitokustannukset ja työpäivien menetysten kustannukset ovat tutkimustietojen mu-

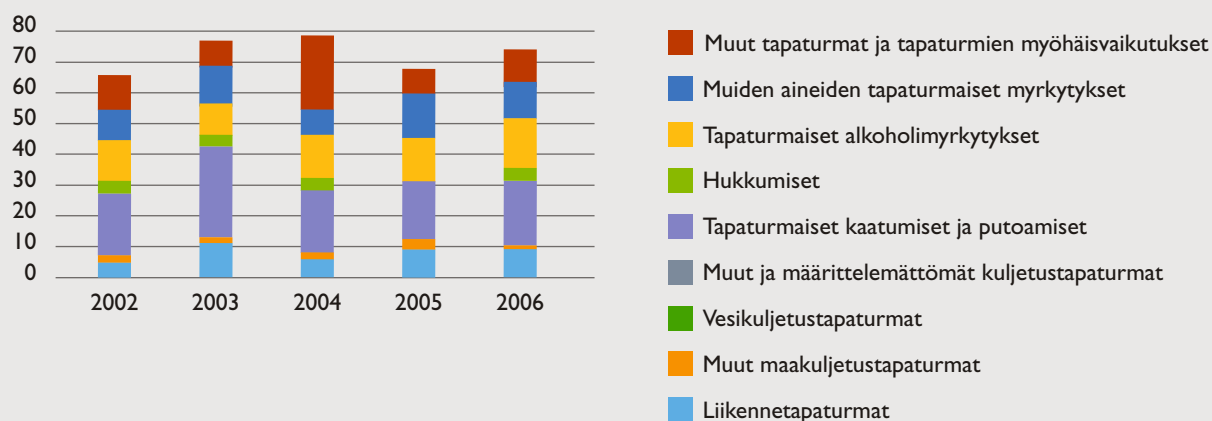

Kuva 1. Vantaalla kuoli tapaturmaisesti keskimäärin 72 henkilöä vuosina 2002–2006.

kaan moninkertaisia verrattuna erikoissairaanhoidon kustannuksiin.

Onnettomuuksien ja tapaturmien ennaltaehkäisyä parantamiseksi on tärkeää kehittää valtakunnallisesti yhteinäistä tapaturmien tilastointia ja syiden seuranta-järjestelmää. Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon päivystysten potilastietojärjestelmillä on koottava mahdollisimman yksityiskohtaisia tietoja vammoja aiheuttaneista tapahtumista, niiden syistä ja mm. alkoholin käytön vaikutuksista.

Tapaturmaiset kuolemat Vantaalla 2002–2006

Kuva 2. Yleisin kuolinsyy vuosina 2002–2006 oli tapaturmainen kaatuminen tai putoaminen.

Pelkästään kaatumiset ja putoamiset aiheuttavat Vantaalla keskimäärin 22 kuolemantapausta vuosittain. Tapaturmien riski kasvaa merkittävästi ikääntyvillä.

Ikääntyvien yli 65-vuotiaiden vantaalaisten määrä kaksinkertaistuu vuoteen 2030 mennessä. Tuolloin 65–74-vuotiaita arvioidaan olevan yli 22 000, 75–84-vuotiaita noin 18 000 ja yli 85-vuotiaita noin 5 000 henkeä. Ikääntyneiden asumisturvallisuutta vaarantavista tapaturmista noin 80 % on kaatumisia. 30 % kotona asuvista ja 50 % laitoshoidossa olevista yli 65-vuotiaista kaatuu vähintään kerran vuodessa.

Yhteistyöryhmä

Toimintaa vetää Keski-Uudenmaan pelastuslaitos. Yhteistyöryhmässä ovat sosiaali- ja terveystoimi, tilakeskus, vapaa-aika ja asukaspalvelut, sivistystoimi, maankäyttö ja ympäristö, rakennusvalvonta, vanhustyön järjestöt sekä seurakuntayhtymä.

TAVOITE

Painopisteenä ovat koti- ja vapaa-ajan tapaturmat. Tavoitteena on loukkaantumisiin tai kuolemaan johtaneiden tapaturmien väheneminen 10 %:lla vuoteen 2012 ja 20 %:lla vuoteen 2015 mennessä. Toiminnan tavoitteena on sitouttaa kaupungin eri toimialat toimimaan pitkäjänteisesti onnettomuuksien ehkäisyssä. Ensisijaisesti keskitytään vanhusten kaatumis- ja putoamistapaturmiin. Tavoitteen toteutumista arvioidaan vantaalaisten onnettomuuksista tai tapaturmista aiheutuneiden sairaaloiden hoitopäivien kehityksellä.

Kuva: Keski-Uudenmaan pelastuslaitos

2. Lähiyhteisö- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy

Nykytilan kuvaus

Perhe- ja lähisuhdeväkivalta on ilmiönä moniulotteinen ja laaja. Se voi olla fyysistä, henkistä, seksuaalista, omaisuuteen kohdistuvaa tai taloudellista väkivaltaa tai sillä uhkaamista. Tekijä voi olla puoliso, entinen puoliso, vanhempi, lapsi, sukulainen tai tuttava. Lähiyhteisöväkivalta on väkivaltaa, jota esiintyy henkilöiden lähipiirissä: esimerkiksi kotona, ystäväpiirissä tai kouluissa. Väkivaltaa esiintyy kaikissa sosiaaliluokissa ja kulttuureissa. Perhe- ja lähisuhdeväkivalta on yleisen syytteen alainen rikos.

Väkivalta on yleisempää kuin ajatellaan. Suomessa tehdyn laajan kyselytutkimuksen mukaan joka viides parisuhhteessa elävä nainen on kokenut väkivaltaa tai sen uhkaa nykyisen puolisonsa taholta. Elämänsä aikana väkivallan tai uhkailun kohteeksi on joutunut runsas 40 % 15–74-vuotiaista naisista. Vaikka enemmistö väkivallantekijöistä onkin miehiä, myös naiset voivat käyttäytyä väkivaltaisesti lähisuhteissaan. Lasten pahoinpitelytapauksissa äiti on ollut tekijä yhtä usein kuin isä.

Äitiys- ja lastenneuvolatutkimuksen mukaan 18 % naisista on kokenut parisuhdeväkivaltaa tai sillä uhkaamista. Vantaalla poliisi kutsuttiin kotihälytystehtäviin 2 697 kertaa vuonna 2008. Perheväkivallaksi luokiteltiin 693 hälytystä. On arvioitu, että 10–17 % suomalaisista lapsista on joutunut näkemään väkivaltaa kotonaan. Kaikki perhe- ja lähisuhdeväkivalta ei tule viranomaisten tietoon.

Systemaattista ja vuosittaista tutkimusta lapsiin kohdistuvasta perheväkivallasta ei ole. Koulujen uhka- ja väkivaltatilanteet ovat lisääntyneet. Kouluissa on sekä arkipäivään liittyviä kiusaamis- ja väkivaltatilanteita että koko koulun turvallisuuteen kohdistuvia uhkuksia. Viime vuosien traagiset kouluissa tapahtuneet henkirikokset antavat entistä vahvempia perusteita puuttua nopeasti ja vaikuttavasti kaikkiin uhka- ja väkivaltatilanteisiin kouluissa ja päiväkodeissa.

Vantaan sosiaali- ja kriisipäivystyksellä ja poliisilla on kiinteä yhteistyö. Poliisi ilmoittaa sosiaali- ja kriisipäivystykseen kaikista kotihälytyksistä, joihin liittyy alaikäisiä lapsia. Alueiden sosiaalityöhön tehdään lastensuojeluilmoitukset kaikista väkivaltaan suoraan tai välillisesti osallisiksi joutuneista lapsista.

Lähiyhteisöväkivallan ehkäiseminen ja siihen puuttuminen kuuluvat kaikille. Vaikka vastuu on aina väkival-

lan tekijällä, ei mitään lähiyhteisöväkivaltaa voida nähdä vain yksilötason ongelmana. Väkivallasta aiheutuu yksilölle, perheelle ja yhteiskunnalle terveydellisiä ja sosiaalisia haittoja sekä taloudellisia kustannuksia.

Väkivallan vähentämisen painopisteet

Painopisteenä on väkivallan vähentäminen lähiyhteisöissä, perheissä ja lähisuhteissa. Vantaalla erityisenä painopisteenä on pahoinpitelyihin puuttuminen.

Väkivallasta puhuminen ja sen näkyväksi tekeminen on hyvä keino ehkäistä väkivaltaa. Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn tarvitaan kaikkien hallinnonalojen sekä kolmannen sektorin yhteistyötä ja sitoutumista. Tietoisuuden ja tiedon lisääminen perhe- ja lähisuhdeväkivallasta on keskeinen tekijä laaja-alaisen yhteisvastuun toteuttamisessa. Koulutuksen avulla parannetaan viranomaisten valmiutta tunnistaa väkivaltaongelma, kohdata väkivallan osapuolet ja tarjota heille asianmukaista apua.

Vantaan kouluille on laadittu turvallisuus- ja kriisitointi-ohjeet, joiden tavoitteena on turvallisen oppimisympäristön luominen ja ylläpito, hallitun toiminnan varmistaminen erityistilanteissa, oppilaan, huoltajien ja henkilöstön tukeminen ja auttaminen kriisitilanteissa, yhteistyön huomioiminen eri viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa sekä erityistilanteiden jälkihoidon huomioiminen ja haittavaikutusten ennaltaehkäisy. Näitä ohjeita kehitetään ja tarkistetaan kouluissa vuosittain.

Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintaohjelma

Vantaalla toimitaan poikkihallinnollisen perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintaohjelman mukaisesti:

- käsitellään toimenpideohjelma jokaisella työpaikalla
- järjestetään vuosittain perheväkivaltafoorumi, joka on kaikkien toimijoiden yhteinen keskustelutilaisuus
- tehostetaan ehkäisevää työtä lasten ja nuorten parissa lisäämällä asennekasvatusta sekä kehittämällä turvakasvatusta
- parannetaan tiedottamista
- nimetään moniammatillinen viranomaisverkosto, jonka tehtävänä on kokonaisvaltainen perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön kehittäminen sekä toiminnan koordinointi

Sosiaali- ja kriisipäivystys auttaa ympäri vuorokauden

Vantaan sosiaali- ja kriisipäivystys on ympärivuorokautisesti päivystävä yksikkö. Se vastaa kuntalaisten välittömään avuntarpeeseen silloin, kun jokin ennalta koimaton psyykkinen, fyysinen, sosiaalinen tai muu

äkillinen tilanne vaatii ulkopuolisten auttajien väliintuloa, kriisivaiheen yli auttamista ja jatkotoimenpiteiden järjestämistä.

Sosiaali- ja kriisipäivystys huolehtii virka-ajan ulkopuolella viranomaistehtävistä kuten lastensuojeluilmoitusten tutkimisesta, lasten kiireellisistä sijoituksista ja eräissä tapauksissa toimeentulotukien myöntämisistä. Sosiaali- ja kriisipäivystys ehkäisee toiminnallaan kriisitilanteiden syntyä, edistää kriisistä selviytymistä ja pyrkii kriisitilanteiden kielteisten seurausten minimointiin sekä toimii kriisityön asiantuntijana suhteessa muihin auttajatahoihin.

Onnettomuustilanteissa ja väkivaltaisissa tapahtumissa, joissa tarvitaan psykososiaalisia palveluja hätäkeskus ja pelastuslaitoksen valvomo hälyttävät Vantaan sosiaali- ja kriisipäivystyksen huolehtimaan tilanteesta tarpeellisesta toiminnasta. Sosiaali- ja kriisipäivystyksellä on myös valmius organisoida suuronnettomuustilanteissa akuuttia psykososiaalista tukea valtakunnallisesti. Sosiaali- ja kriisipäivystyksen organisoimassa toiminnassa ovat vahvasti mukana myös pääkaupunkiseudun seurakuntayhtymät ja vapaaehtoisjärjestöt.

3. Paikallisen häiriökäyttäytymisen estäminen

Nykytilan analyysi

Häiriökäyttäytymisiin, pahoinpitelyihin yleisillä paikoilla ja vahingontekoihin liittyvien tehtävien määrä on ollut viime vuosina selvässä nousussa. Alla olevat tehtävärekisterin tilastot kertovat häiriökäyttäytymiseen liittyvien tehtävien määrällisestä noususta alueilla. Tilastollinen nousu ei ole aivan yksiselitteinen. Tiedossa on, että tapahtumien määrään vaikuttaa tehtävien aiempaa herkempi kirjaaminen (hätäkeskus), asukkaiden ilmoitusaktiivisuuden lisääntyminen sekä poliisin oma-aloitteisen toiminnan lisääntyminen.

Häiriökäyttäytymisen ja katuväkivallan vähentämiseen tähtäävän toiminnan kohdealueiden valinta

Kohdealueiksi on valittu Tikkurilan, Myyrmäen, Havukoski–Koivukylän ja Pakkalan alueet.

Kohdealueiden valinta perustuu osaltaan häiriökäyttäytymisen kartoitus- ja analyysitietoihin ja toisaalta

TAVOITE

Tavoitteena on henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten määrän vähentyminen 10 %:lla vuoteen 2012 ja vuoden 2008 lähtötasoon verrattuna 15 %:lla vuoteen 2015 mennessä. Tavoitteen toteutumista arvioidaan poliisin tietoon tulleiden henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten määrällä.

Yhteistyöryhmä

Lähiyhteisö- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön yhteistyöryhmää vetää sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala. Ryhmässä on lastensuojelun, aikuissosiaalityön, päihdehuollon, psykososiaalisten palvelujen, terveydenhuollon, vanhustenhuollon, opetustoimen, nuorisopalvelujen, poliisin, syyttäjän ja seurakuntien edustus.

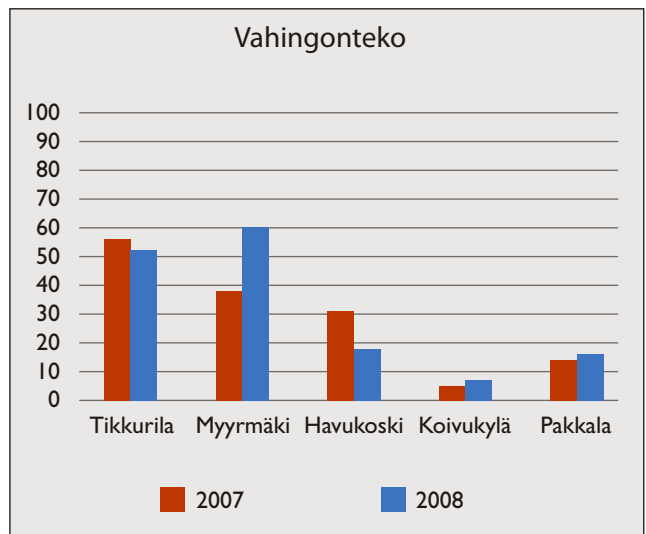
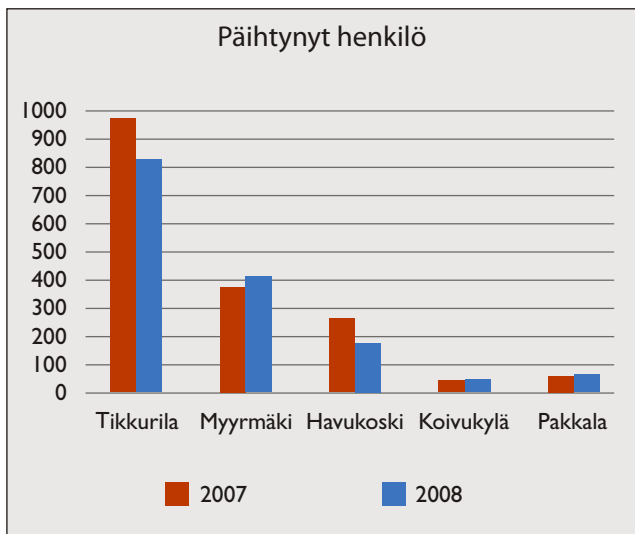
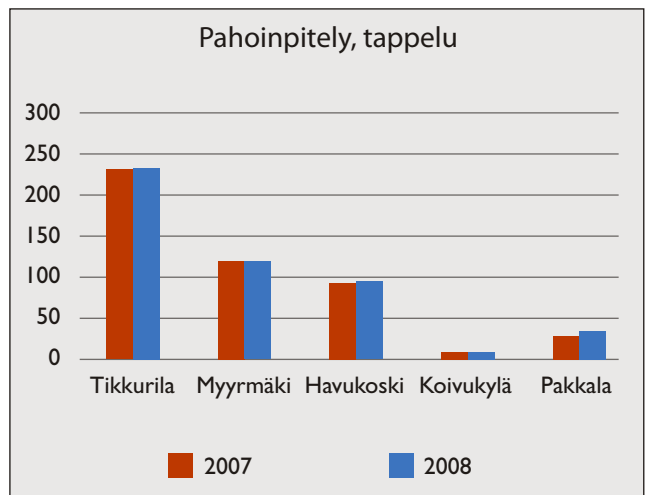
valvontatyöskentelyssä mukana olevien henkilöiden näkemyksiin häiriökäyttäytymisen nykytilasta ja kehitys- sekä muutostarpeista.

Kohdealueiden kartoitukset ja maantieteelliset painotukset

Kohdealueilla seurataan poliisitehtävien, pahoinpitelyiden, juopumusilmoitusten ja häiriökäyttäytymisen kokonaismääriä. Maantieteellisissä painotuksissa nousevat korostuneesti esiin pääradan ja Martinlaakson radan vaikutukset alueiden häiriökäyttäytymisen määrään Tikkurilassa, Myyrmäessä ja Havukoski–Koivukylän alueella. Vastaava vaikutus on todettavissa myös kauppakeskusten ja anniskelupaikkojen keskittymisen osalta Tikkurilan ja Myyrmäen alueella. Liittämällä mukaan Pakkalan alue halutaan seurata Kartanonkosken asutusalueen sekä viihdekeskus Flamingon vaikutuksia alueen häiriökäyttäytymiseen.

Mistä häiriöt aiheutuvat?

Myyrmäen keskustassa runsas häiriökäyttäytyminen keskittyy muun muassa rautatieasemalle, bussipysäkeille ja taksiasemalle, jonne ihmiset tulevat alueen lukuisista anniskelupaikoista.

Lähde: tehtävärekisteri, PoliTriip

Koivukylä–Havukosken alueella häiriökäyttäytyminen keskittyy rautatieaseman ja liikekeskuksen ympäristöön. Liikekeskuksessa ja sen välittömässä läheisyydessä on runsaasti anniskelupaikkoja. Nuorison ajanviettopaikkojen puute sekä keskusta-alueen ”ränssistyminen” heikentävät asumisviihtyvyyttä ja lisäävät häiriöiden määriä.

Tikkurilan keskustan häiriökäyttäytyminen painottuu päiväsaikaan Tikkuraitin ympäristöön ja ilta- ja yöaikaan asiakaspaikkamäärältään suuren Hotelli Vantaan sekä rautatieaseman ympäristöön.

Epäsiisteys ja ilkivallan vaurioiden hidas korjaaminen asuin- ja liikkumisympäristössä lisäävät häiriökäyttäytymistä ja heikentävät asukkaiden turvallisuuden tunnetta. Julkisten kiinteistöjen hoidosta vastaavien organisaatioiden sekä yksityisten taloyhtiöiden huolto- ja korjaustoimintojen on oltava ajantasaisia.

Vaihtoehtoisten toimintamuotojen kuvaukset ja kustannukset

Päihteiden väärinkäyttäjille päivisin järjestetyt korvaavat toiminnot keskusta-alueella ja kauppakeskittymien

ympäristöissä vaikuttavat myönteisesti ihmisten sosiaaliseen käyttäytymiseen ja asumisviihtyvyyteen. Vastavasti korvaavien toimintojen puute lisää häiriökäyttäytymistä ja vähentää asumisviihtyvyyttä. Korvaavien toimintojen järjestäminen lisää kaupungin kustannuksia, mutta myös toimintojen puuttumisella on hintansa.

Vantaan keskusta-alueille suunnitellaan kameravalvontaa, jolla pyritään ehkäisemään häiriökäyttäytymistä. Toteutus hoidetaan valtuustokauden aikana kaupungin, kiinteistönomistajien ja poliisin yhteistyöllä.

Poliisi toimii yhteistyössä kaupungin tietopalvelun kanssa. Tavoitteena on erilaisten analyysien kautta löytää uusia keinoja häiriökäyttäytymiseen puuttumiseen ja torjuntaan.

Yhteistyö kaupunginosissa

Häiriökäyttäytymisen onnistunut vähentäminen edellyttää kaupungin eri viranomaisilta, poliisilta, alueen yrittäjiltä, järjestöiltä sekä asukkailta aktiivisuutta ja uudenlaista sitoutumista yhteisten toimintalinjojen ja -vaihtoehtojen valmisteluun ja pitkän aikavälin toteuttamiseen.

Poliisi kohdentaa valvontaa ja muuta ennaltaehkäisevää toimintaa määräjain tehtävien analyysien ja alueen asukkailta saatujen valvontapyyntöjen mukaan. Lähipoliiseilla on hyvät yhteydet alueen asukkaisiin ja viranomaisiin, mikä lisää poliisin mahdollisuuksia reagoida alueellisiin ongelmatilanteisiin.

Asukaskyselyiden mukaan asukkaat odottavat poliisilta näkyvää valvontaa ja jalkautumista rautatieasemille, ostos- ja liikekeskusten ympäristöihin sekä keskus- tojen kävelykaduille. Poliisin tavoitteena on kehittää valvonnan näkyvyyttä ja vaikuttavuutta vastaamaan aiempaa kattavammin asukkaiden turvallisuus- ja viihtyvyysodotuksia.

Kuva: Poliisi

TAVOITE

Lisäämällä kaupunginosien turvallisuutta ja viihtyisyyttä vähennetään häiriökäyttäytymistä ja vahingontekoja keskusta-alueilla ja muilla yleisillä paikoilla. Toiminta-alueena on koko kaupunki. Poliisin analyysitietojen perusteella toiminnan painopistealueita ovat Myyrmäen keskusta, Tikkurilan keskusta, Havukoski–Koivukylän keskusta ja Pakkala.

Tavoitteena on kehittää ja ylläpitää toimivaa eri tahojen yhteistyöverkostoa, jonka avulla ehkäistään häiriökäyttäytymistä. Sujuvalla yhteistyöllä tavoitellaan myönteistä ilmapiiriä ja turvallisuutta kaupunginosissa ja yleisillä paikoilla.

Häiriökäyttäytymisen kehittymistä koko kaupungin alueella ja painopistealueilla seurataan poliisin kokoamalla tiedoilla.

Yhteistyöryhmä

Paikallisen häiriökäyttäytymisen ennaltaehkäisyn vastuu on poliisilla. Kaupungin yhteistyöryhmä koostaan poliisin, sosiaali- ja terveydenhuollon, vapaa-ajan ja asukaspalveluiden, seurakuntayhtymän, yritysten sekä kaupunginosajärjestöjen edustajista. Toimintaa suuralueilla ja kaupunginosissa ohjaavat paikallisten tarpeiden mukaan kootut yhteistyöryhmät.

4. Julkisiin tiloihin kohdistuvien vahingontekojen ehkäisy

Nykytila

Julkisiin tiloihin kohdistuvia vahingontekoja tulisi ehkäistä yhteiskunnan turvallisuuden ja yleisen viihtyvyyden takia. Hoitamattomilta vaikuttavat rakennuksen luovat vaikutelmaa ympäristöstä, jossa viihtyvyyteen suhtaudutaan välinpitämättömästi. Rakennetun ympäristön hoitamattomuus saattaa myös synnyttää mielikuvan siitä, että rikollisuus alueella olisi lisääntynyt. Tällöin viihtyvyys ja sosiaalinen kontrolli vähenee ja ilkeävalta lisääntyy.

Kaupungin kiinteistöihin kohdistuvia vahingontekoja ilmoitetaan poliisille vuosittain noin 450. Kaikkia

vahingontekoja ei kuitenkaan ole ilmoitettu poliisille. Seuraavalla sivulla olevassa taulukossa on yhteenveto Vantaan kaupungin vahinkorahastoon ilmoitetuista vahingonteosta.

Tiheimmin vahingontekojen kohteena olleet rakennukset sijaitsevat tasaisesti Vantaan eri kaupunginosissa. Tilastojen mukaan ilkeävalta kohteet vaihtuvat ajan mukaan vahingontekojen ”siirtyessä” kohteesta toiseen.

Suunnitelma ja toimenpiteet

Vahingontekoja vähennettäessä tulee kiinnittää huomiota ensisijaisesti yleiseen tunnelmaan, ilmapiiriin, viihtyisyyteen ja turvallisuuden tunteeseen. Asennekasvatus, mielekkäät vapaa-ajan viettomuodot ja harrastukset ovat tärkeässä asemassa. Vantaan kaupungin osalta ennaltaehkäisevästä toiminnasta vastaavat

Vantaan kaupungin vahinkorahastolle ilmoitettujen vahingontekojen kokonaissummat						
	Varkaus		Ilkivalta			Yhteensä
	koulut, päiväkodit	muut toimistot tai laitokset	graffitit	tulipalot	muut, esim. ikkunat, valvontalaitteet	
Vuosi 2006	29 521 €	6 671 €	40 338 €	30 165 €	103 986 €	210 681 €
Vuosi 2007	30 127 €	12 180 €	82 271 €	83 299 €	142 714 €	350 591 €
Vuosi 2008	13 869 €	4 094 €	52 732 €	46 149 €	197 790 €	314 635 €

pääosin opetustoimi ja vapaa-ajanpalvelut. Tilakeskus ja poliisi informoivat yhteistyöryhmää kaupunginosista ja alueista, joilla on häiriökäyttäytymistä ja muita akuutteja ongelmia. Toimintalinjan yhteistyöryhmän jäsenet pyrkivät ottamaan saamansa informaation huomioon suunnitellessaan resurssiensa suuntaamista omassa palvelutuotannossaan.

Yhteistyöryhmän tueksi Vantaan kaupungin tilakeskus ja poliisin edustajat tulevat tapaamaan säännöllisesti. Tapaamisissa Tilakeskusta edustavat kiinteistöjohdon, hankepalveluiden ja kiinteistöpalveluiden tulosaluiden työntekijät. Tapaamisissa käydään läpi rikokset, joiden kohteena ovat julkiset rakennukset, sekä rikoksista aiheutuvat taloudelliset vahingot. Lisäksi tehdään ehdotuksia keinoista, joilla vahingonteosta viestitään tiedotusvälineille, sekä koulutuksesta, jonka kohderyhmänä voisi olla ainakin koulujen oppilaat. Tapaamisissa etsitään myös keinoja, joilla kehitetään osapuolten työprosesseja ja keinoja rikosten sekä vahingontekojen määrän vähentämiseen. Ehdotukset viedään yhteistyöryhmän käsiteltäväksi.

Vantaan kaupungin osalta kehittämisen kohteena ovat muun muassa rikosilmoitusten tekoon ja vahinkojen määrän seurantaan liittyvät prosessit. Vahingonteon tapahduttua tulee asiasta tehdä ilmoitus poliisille. Vahingonteosta käynnistyvän prosessin vastuunjako tulee tarkentaa eri osapuolten välillä. Näitä osapuolia ovat Vantaan kaupungissa rakennusten ylläpidosta

vastaava tilakeskus, toimitiloja käyttävät hallintokunnat, kaupungin vahinkorahasto ja poliisi. Prosessi on saatava toimintavarmaksi ja nopeaksi.

Ilkivallan ja vahingontekojen ehkäisy tulee ottaa huomioon myös kaupunginosia ja rakennuksia suunniteltaessa. Myös asemakaavoja laadittaessa on pyrittävä minimoimaan rakennusten joutuminen vahingontekojen kohteeksi. Vahingontekojen ehkäisyssä käytetään vasta toissijaisesti teknisiä apuvälineitä ja vartiointipalveluita, joiden vaikutus perustuu lähinnä kiinnijäämisen uhkaan.

TAVOITE

Tavoitteena on ilkivallan tekijöiden toiminnan pysäyttäminen ennen tekojen kasaantumista. Lisäksi kaupungin ja poliisin tulee yhdessä sopia tarkoituksenmukaisista menettelytavoista korvausvaateita ja sovittelumenettelyä koskien. Tavoitteiden toteutumista mitataan seuraamalla vahingontekojen määrää ja vahingonteosta aiheutuneita taloudellisia vahinkoja.

Yhteistyöryhmä

Yhteistyöryhmää vetää tilakeskus. Siihen kuuluvat lisäksi poliisin, pelastuslaitoksen, vapaa-ajan ja asukaspalveluiden, opetustoimen, seurakuntayhtymän ja Marja-Vantaa-projektin edustajat.

5. Ympäristöturvallisuus

Nykytilanteen kuvaus

Vantaan kaupungin ympäristöturvallisuuteen liittyvät kysymykset ovat vahvasti sidoksissa Vantaan asemaan yhtenä valtakunnallisesti tärkeimpänä liikennekeskuskosena, sillä lento-, rautatie- ja maantiekuljetukset ovat turvallisuusriski. Erityisen suuri riski on vaarallisten aineiden ja ongelmajätteiden maantiekuljetuksissa.

Vantaan kaupungin alueella ei ole varsinaisia vaarallisten aineiden käsittelylaitoksia tai laajempaa säilytystä. Kemian- ja metalliteollisuuden laitosten määrä on vähentynyt voimakkaasti 20 viimeisen vuoden aikana. Aikaisemmin erityisesti ilman kautta levinneet raskasmetallit muodostivat paikallisesti ongelmia, mutta laitosten pilaama maaperä on lähes kokonaan puhdistettu ennen alueiden uudelleenkäyttöä. Elintarviketuotanto ja -varastointi on Vantaalla vahvassa kasvussa. Tuotantolaitosten ja varastojen kylmälaitteistojen vaatimat kylmäaineet voivat olla turvallisuusriski, mikäli aineet pääsevät pohjavesiin tai jokivesistöihin. Lisäksi Vantaalla on useita kansallisia elintarvikkeiden jakeluterminaaleja ja lentoliikenteen ruokapalveluita huolehtivien yritysten toimipisteitä. Mahdollisuus saastuneen ruuan leviämiseen laajalti Suomessa tai lentoteitse ympäri maailmaa on yksi ympäristöturvallisuuden riski.

Ilmansaasteet eivät ole ongelma Vantaalla, koska kaupunkirakenne on suurkorttelimuotoista, ja tästä johtuen ilman vaihtuminen on tehokasta. Keväisin katupöly saattaa haitata paikallisesti hengitysteiden sairauksista kärsiviä.

TAVOITE

Vantaan kaupungin tavoitteena on vaarallisten aineiden ja ongelmajätteiden säilytyksen, kuljetuksen ja käsittelyn turvallisuustason pitäminen korkeana. Lisäksi pyritään estämään ympäristön vahingoittaminen ja ihmisten terveyden vaarantaminen. Erityisen tärkeää on vaarallisten aineiden kuljetusturvallisuuden varmistaminen kaikilla Vantaan läpi kulkevilla liikenneväylillä. Vakavat ympäristötuhot ja -rikkokset estetään tehostamalla ennaltaehkäisevää viranomaisyhteistyötä ja lupakäytäntöä.

Ympäristörikkoksissa on tavoitteena nostaa kiinnijäämisriskiä muun muassa rohkaisemalla asukkaita kansalaisvalvontaan.

Yhteistyöryhmä

Yhteistyöryhmää vetää Vantaan ympäristökeskus, ja mukana toiminnassa ovat myös Keski-Uudenmaan pelastuslaitos sekä poliisi. Vaarallisten aineiden varastoinnista, käsittelystä ja kuljetuksista ohjeita antavien ja valvontaa suorittavien valtion viranomaisten kanssa ollaan tiiviissä yhteistyössä. Ilmansaasteiden seurannasta huolehtii Helsingin seudun ympäristöpalvelut, HSY.

Kuva: Hanna Eronen

6. Joukkoliikenteen turvallisuus

Joukkoliikenteen turvallisuuden ja arvostuksen hyväksi on tehty jo vuosia määrätietoista yhteistyötä pääkaupunkiseudulla. Vuonna 2007 valmistui pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen turvallisuusstrategia, jonka laativat Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta YTV, HKL, Paikallisliikenneliitto, Ratahallintokeskus, Vantaan, Espoon ja Kauniaisten kaupungit sekä poliisi. Strategian toteutusta on ohjannut YTV:n vetämä työryhmä, joka on asettanut erillisryhmiä toteuttamaan osatehtäviä.

Pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen suunnittelusta ja palvelujen tilaamisesta vastaa vuodesta 2010 alkaen kuntayhtymä Helsingin seudun liikenne HSL. Neljän YTV-alueen kaupungin lisäksi HSL:ssä ovat mukana Kerava ja Kirkkonummi. Pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen turvallisuusstrategian toteuttamiseksi tehtävän yhteistyön vetovastuu on HSL:llä.

Palvelujen tuotannosta vastaavat linja-autoliikenteessä kilpailutuksen perusteella valittavat linja-autoliikenteen yritykset. Lähijunaliikenteen hoitaa YTV:n kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti VR- Osakeyhtiö. Raitioliikenteen ja metrolinjojen hoitavat Helsingin kaupungin liikelaitoksina toimivat metro- ja raitioliikenneyksiköt.

Ratojen rakentamisesta, ylläpidosta ja osasta asemien rakentamista ja ylläpitoa vastaa ratahallintokeskus.

Osasta pääkaupunkiseudun asemien rakentamista ja ylläpitoa vastaavat seudun kaupungit.

Pääkaupunkiseudun joukkoliikenteessä matkustaa päivittäin yli 600 000 henkilöä. YTV:n Destialta tilaaman tutkimuksen mukaan matkustajista 3 % eli runsaat 18 000 matkustajaa on joutunut väkivallan kohteeksi viimeisen vuoden aikana. Samana aikana häiriköinnin kohteeksi kokee joutuneensa pääkaupunkiseudulla joukkoliikennevälineessä 40 % ja asemalla, terminaalialueella tai pysäkillä 32 % matkustajista.

Häiriökäyttäytyminen ja väkivallan uhka vähentävät joukkoliikenteen vetovoimaa ja vaikuttavat joukkoliikenteen talouden kannalta kielteisesti lipputulosten kehitykseen. Turvallisuustyön tehostaminen joukkoliikenteessä on saanut jo alkuvaiheessa myönteistä palautetta ja muun muassa lippujen myynti lähijunissa lisääntyi merkittävästi ensimmäisen junaliikenteessä toteutetun turvallisuuskampanjan aikana.

Kouluarvosanojen arvosteltuna kokonaisturvallisuus pääkaupunkiseudulla koettiin Destian tutkimuksessa linja-autoliikenteessä kohtuulliseksi keskiarvoltaan 7,9. Vantaata koskien huomioitavaa on, että lähijunien turvallisuus koettiin viikonloppuisin myöhäisillan liikenteessä vain 6,2 arvoiseksi, samalla tasolla oli Helsingin metro. Turvallisuus arkisessa työmatkaliikenteessä kaikissa liikennevälineissä oli hyvä 8,7, kun taas viikonloppujen iltaliikenne koettiin melko turvatomaksi arvosanalla 6,4.

Vantaa mukana

Vantaalla pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen turvallisuusstrategian toteutusta koordinoivat kuntatekniikan keskuksen joukkoliikenneasioiden asiantuntijat. Yhtenä Vantaata koskevana toimintalinjana on nykyisten lähiliikenteen asemien rakenteellisen turvallisuuden ja viihtyisyyden parantaminen. Suunnitelmia on laadittu muun muassa Myyrmäen, Louhelan ja Martinlaakson asemien parantamisesta. Turvallisuuden lisäämisen ja liityntäliikenteen kasvutarpeiden näkökulmasta on Myyrmäen asemanseudun kehittäminen toteutuksessa ensimmäisenä. Uuden Kehäradan asemien suunnittelussa turvallisuusnäkökohdat ovat painokkaasti mukana, ja suunnitteluun osallistuvat

muun muassa pelastuslaitoksen ja poliisin edustajat. Häiriökäyttäytymisen vähentämiseksi on Koivukylän asemalle vireillä yhteistyöhanke. Joukkoliikenteen turvallisuutta ja viihtyisyyttä parantavien kaupungin investointien rahoituksesta vastaavat kaupungin kuntatekniikan keskus ja tilakeskus.

Järjestyshäiriöiden, väkivaltaisten tapahtumien ja joukkoliikenteen kaluston vahingontekojen tilastointi ja raportointi on epäyhtenäistä. Joukkoliikennestrategiassa edellytetään yhteisten tilastointimittareiden ja seurantajärjestelmän kehittämistä. Seurantajärjestelmän kehittämisestä vastaa Helsingin poliisi.

TAVOITE

Joukkoliikenteen turvallisuusstrategialla on turvallisuusvisio, että pääkaupunkiseudun joukkoliikenteessä:

1. Kaikki matkustajat voivat tuntea olonsa turvalliseksi sekä välttyä häirinnän ja väkivallan kohtaamiselta.
2. Henkilökunta voi tehdä työtään altistumatta häirinnälle tai väkivallalle.

Turvallisuusvisio pyritään saavuttamaan neljällä toimintalinjalla:

1. Fyysisen toimintaympäristön turvallisuuden parantaminen
2. Läsnäolon ja sosiaalisen kontrollin lisääminen
3. Henkilöstön turvallisuusosaamisen vahvistaminen
4. Lainsäädännön selkeyttäminen

7. Suurtaapahtumien ja suurten kauppakeskusten turvallisuus

Nykytila-analyysi

Suurtaapahtumien kuten Ankkarockin järjestelyissä poliisiin ja pelastuslaitoksen yhteistyö on esimerkillistä. Turvallisuusjärjestelyt ja niihin liittyvät ohjeistukset ovat valtakunnan huipputasoa. Vantaalla kauppakeskusten turvallisuus on vähintään lakisääteisellä minimitasolla, ja pelastussuunnitelmissa on huomioitu niin sanotut normaalit onnettomuus- ja uhkatilanteet.

Toimenpiteet

Yleisötaapahtumien turvallisuuden suunnitteluprosessin toimivuus varmistetaan myös silloin, kun avainhenkilöt ovat poissa. Väliaikaisten liikennejärjestelyjen turvallisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota ja tarvittaessa tiivistetään viranomaisyhteistyötä. Kauppakeskusten turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat käydään aiempaa tarkemmin läpi. Samassa yhteydessä kartoitetaan vaaralliseksi luokiteltavien aineiden määrä kauppakeskuksissa. Lisäksi sovitaan tarvittavista ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä. Myös teknisten järjestelmien, kuten ilmanvaihdon ja kuulutusjärjestelmien käyttöön luodaan toimintamallit poikkeuksellisiin tilanteisiin, jotta asiakkaat saadaan turvaan esimerkiksi vaarallisten aineiden onnettomuudelta.

Yhteistyöryhmä

Pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen turvallisuusstrategian tavoitteiden toteuttamisessa vetovastuu on HSL:llä, myöhemmin Helsingin seudun joukkoliikenneorganisaatiolla. Toimintaa ohjaa seudullinen yhteistyöryhmä, jossa ovat mukana HSL, VR-yhtymä, Ratahallintokeskus, Paikallisliikenneliitto, poliisi sekä Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupungit. Yhteistyöryhmä on asettanut erillisryhmiä toteuttamaan turvallisuustyön osatehtäviä.

TAVOITE

Tavoitteena on ylläpitää suurten yleisötapahtumien tasokasta suunnittelutyötä. Jatkossa pyritään kiinnittämään entistä enemmän huomioita kaikkiin suuriin yleisötaapahtumiin kuten Tikkurilan maalaismarkkinoiden kaltaisiin maksuttomiin tilaisuuksiin. Tavoitteena on, että kaikkien Vantaalla järjestettyjen suurtaapahtumien turvallisuusjärjestelyt tapahtuman aikana ja jälkiarvioinnissa toteutetaan moitteettomiksi, ja tapahtumien järjestäjät toimivat turvallisuustietoisesti. Kauppakeskusten pelastus- ja turvallisuussuunnittelussa tulee pyrkiä huomioimaan aiempaa paremmin vaarallisten aineiden aiheuttamien uhkien ja evakuointi- tai eristystilanteiden toimintamallit. Toiminnassa keskitytään yhteen kauppakeskukseen vuodessa.

Yhteistyöryhmät

Suurtaapahtumien turvallisuuden kehittämisestä vastaa pelastuslaitos, ja toiminnassa ovat mukana myös poliisi sekä tapahtumien järjestäjät ja tapahtumien järjestelyyn osallistuvat kaupungin toimialat.

Kuhunkin kauppakeskukseen muodostetaan pelastuslaitoksen aloitteesta yhteistyöryhmä, jossa ovat mukana poliisi sekä kauppakeskuksen ja kauppiasyhdistyksen edustaja.

8. Liikenneturvallisuus

Vantaan liikenneturvallisuuden nykytila

Vuonna 2008 poliisin ilmoittamia liikenneonnettomuuksia oli Vantaalla 1 143. Liikenneonnettomuuksien aiheuttamat yhteiskunnalliset kustannukset olivat noin 81 miljoonaa euroa. Kustannuksista arvioidaan kohdistuvan kaupungille 15–20 %.

Vuonna 2008 Vantaalla kuoli tieliikenteessä viisi ja loukkaantui 274 ihmistä, kun vastaavat luvut edellisellä vuonna olivat neljä kuollutta ja 295 loukkaantunutta. Suomen tieliikenteessä kuoli 344 ihmistä vuonna 2008; vähennystä edellisvuotiseen oli 9 %.

Vuosina 2003–2007 tapaturmista (loukkaantuneet ja kuolleet) lähes kaksi kolmesta (64 %) aiheutui autoonnettomuuksissa. Suhteellisesti eniten kasvua oli mopoilijoiden ja moottoripyöräilijöiden henkilövahingoissa, joiden osuus oli noin 16 %. Jalankulkijoista liikenneonnettomuuksien uhreiksi joutui kolmannes vähemmän kuin 2000-luvun alkuvuosina. Pyöräilijöiden loukkaantumiset lisääntyivät vuonna 2006, mutta nekin ovat selvästi aiempaa vähäisemmällä tasolla. Uhreista jalankulkijoita oli noin 9 % ja pyöräilijöitä vajaa 12 %.

Vantaan katuverkon laskentapisteissä autoliikenteen määrä poikkeuksellisesti väheni 1,1 % syksystä 2007 syksyyn 2008. Henkilöautojen määrä tuhatta asukasta kohti kasvoi vuodessa 461:stä 480:een. Talouden taantuuessa ajoneuvoliikenteen määrä vähenee.

Tuhatta asukasta kohti oli 1,45 uhria vuonna 2008. Henkilövahinkoja oli suuralueista eniten Tikkurilassa ja Aviapoliksessa, mutta asukasmäärään suhteutettuna Aviapoliksessa ja Kivistössä. Tikkurilassa on paljon asiointiin liittyvää ja muuta vastaavaa liikennettä. Kivistössä liikenneonnettomuuksia sattui eniten maanteillä (90 %). 44 % kaikista uhreista tuli valtion teillä

sattuneissa liikenneonnettomuuksissa. Kolmen vuoden keskiarvo on 2000-luvulla ollut 43–48 %.

Onnettomuuksista 55 % aiheutui liittymissä. Vaarallisimmat liittymät Vantaalla vuosina 2006–2008 olivat edellisvuosien tapaan Kehä III/Nuolitie, Kehä III/Ansatie ja Vihdintie/Rajatorpantie.

Kehä III:n parantaminen on erittäin tarpeellinen liikenneturvallisuuden lisäämiseksi. Esimerkiksi Vantaankosken ja Valimotien välillä loukkaantui Kehä III:lla vuosina 2003–2007 keskimäärin 16 ihmistä vuodessa. Alueella on sattunut myös suurimmillaan 10 henkilön loukkaantumisen aiheuttanut liikenneonnettomuus. Vaarallisimmat liikennevalottomimmat risteykset ovat Länsimäentie/Maratontie, Asolanväylä/Sairaalakatu ja Lahdentie/Koivukylänväylä. Turvallisuuden parantamiseksi risteyksiin tullaan rakentamaan liikennevalot tai kiertoliittymät, jotka ovat merkittävä rakenteellinen keino uusien tai parannettavien katuosuuksien liikenneturvallisuuden lisäämisessä.

Toimenpiteet liikenneturvallisuuden parantamiseksi

Nykyverkon pieniä parannuksia ovat muun muassa töyssyt ja suojakorokkeet, joilla ajonopeus saadaan alennettua ja kadunylitys muutettua turvallisemmaksi erityisesti koululaisille ja vanhuksille. Toimenpiteistä iso osa on lähtöisin esimerkiksi asukkaiden ja yhdistysten esityksistä. Lisäksi otetaan huomioon muun muassa vanhusjärjestöjen tekemät vaaranpaikkakartoitukset ja vuonna 2004 tehty koulujen liikenneturvallisuusselvitys. Pieniin liikenneturvallisuuskohteisiin ja esteettömyysparannuksiin Vantaan kaupunki varaa rahoitusta vuosittain.

Ajonopeuden hallinta on tärkein keino ehkäistä onnettomuuksia tai lieventää niiden vaikutuksia. Vantaalla nopeusrajoitus on 30 tai 40 km/h noin puolella katu-

Liikenneonnettomuudet Vantaalla 2008

	Onnettomuudet	Hvo	Ovo	Loukkaantui	Kuoli
Auto-onnettomuus	971	117	854	174	1
Moottoripyöräonnettomuus	36	20	16	24	1
Mopo-onnettomuus	59	28	31	32	0
Polkupyöräonnettomuus	47	22	25	22	1
Jalankulkijaonnettomuus	30	23	7	22	2
Yhteensä	1 143	210	933	274	5

Hvo = henkilövahinkoon johtanut onnettomuus

Ovo = omaisuusvahinkoon johtanut onnettomuus

verkosta. Vaihtuva nopeusrajoitus on käytössä Rekolan koulun kohdalla. Nopeusnäyttötäuluja on neljässä paikassa. Esimerkiksi Ylästöntiellä mitattiin keskinopeudessa lähes 5 km/h pudotus verrattuna tilanteeseen ennen näyttötäulun asentamista. Poliisilla on Vantaalla käytössä automaattivalvonta-auto, ja valvontapaikkojen sijoitus arvioidaan yhdessä kaupungin kanssa. Kehä III:lla rakennetun liikennevalvontajärjestelmän hyödyntämistä liikenneturvallisuuden parantamiseksi kehitetään tiehallinnon, poliisin ja kaupunkien liikennesuunnittelun yhteistyöllä.

Vantaan liikenneturvallisuuden parantamisessa kaksi keskeisintä toimintalinjaa ovat ajoneuvojen nopeuksien pitäminen rajoitusten mukaisina ja nuorisoon liikennekäyttäytymiseen vaikuttaminen.

Nuorten turvallisuustietoisuutta vahvistetaan koulujen liikenneopetuksella ja muun muassa mopojen käytön aloittavien nuorten tehostetulla valistuksella.

TAVOITE

Tavoitteena on, että liikenneturvallisuustyötä tehostamalla liikenneonnettomuuksissa vuosittain loukkaantuneiden määrä vähenee Vantaalla noin 300 henkilön tasolta 30 %:lla vuoteen 2012 mennessä ja 50 %:lla vuoteen 2015 mennessä.

Yhteistyöryhmä

Liikenneturvallisuuden parantamiseksi tehtävän yhteistyön vetovastuu on seudun kaupunkien ja kuntatekniikan keskuksen liikennesuunnittelulla. Toiminnassa ovat mukana poliisi, opetustoimi, nuorisopalvelut ja liikennealan järjestöt.

Taitto
Kannen kuva
Kannen ulkoasu
Paino

Sanna Juusola, kaupunginkanslia
Seppo Niva, kaupunkisuunnittelu
Anitta Mäkinen, viestintä
Vantaan kaupungin paino 12/2009.

Vantaa

Vantaan kaupunki
Asematie 7, 01300 Vantaa
puhelin 09 83911
faksi 09 8392 4163
www.vantaa.fi